

Ali se zanka v osmici z dvojno zanko lahko prevleče?

Miha Staut

19. 8. 2021

Večina jamarjev, ki je kdaj izdelala osmico z dvojno zanko, se je srečala z njeno hvalevredno lastnostjo, enostavno možnostjo nastavljanja dolžine posameznega kraka, namenjenega vpenjanju v sidriščni točki. Obe zanki namreč spaja zavoj, le enkrat prevlečen skozi vozle. Nekaj tistim, ki zagotovilo inštruktorjev navkljub, razmišljajo tudi o varnosti vozlov, se morda naježijo kocine na vratu ob misli, da bi se v nekem trenutku vrvi v enem izmed obeh krakov prerezala ali pretrgala. Možnih vzrokov za to je več. Teorija nas uči, da bi v primeru pretrga enega kraka sistem obvisel na drugem kraku zanke in plezalec bi lahko varno zapustil vrvi sistem.

Lahkota nastavljanja dolžine krakov pa nam ne da miru. Bolje poučeni ločijo med izdelavo osmice z dvojno zanko, kjer zanko zaključimo nad preostalimi zavoji (slika 1a), in kjer zanko zaključimo pod preostalimi zavoji (slika 1b). Obstaja sicer še zaključevanje med obema zavojema (slika 1c), vendar se nam zdi, da je ta način izdelave redkejši ter po nagnjenosti k zdrsovanju nekje med obema opisanimi in ga zaradi tega nismo vključili. Inštruktorji vas bodo učili, da je boljše zaključevanje nad zavoji, kakor prikazuje slika 1a, saj s tem ustvarjamo večji kot zavoj okrog vozla in s tem več trenja vrvi v vozlu.

Slika 1: možni načini nameščanja povezovalne zanke v osmici z dvema zankama.

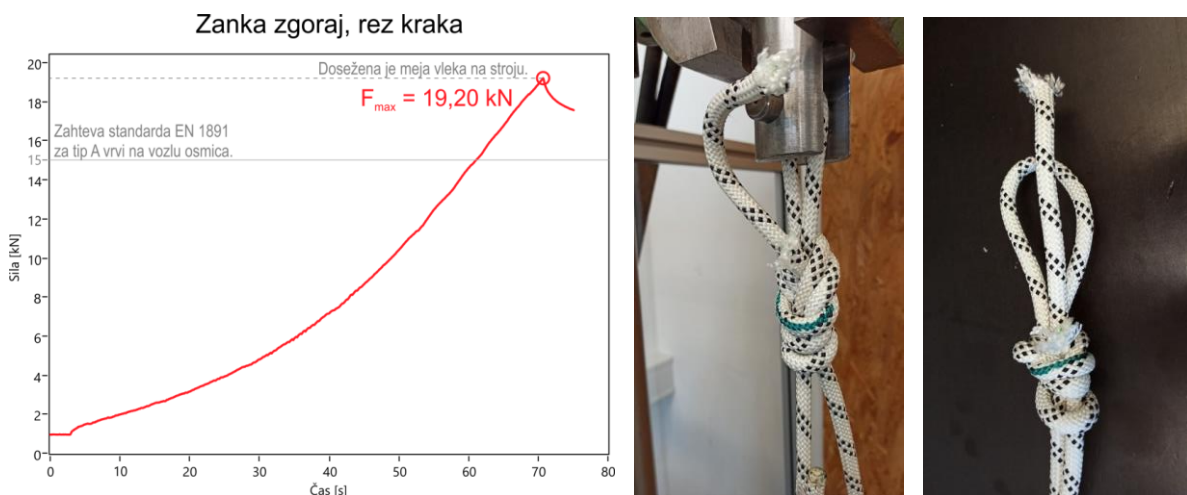
Vozel smo preizkusili v treh scenarijih:

- Osmica z dvojno zanko z zaključkom nad preostalimi zavoji ter enim krakom prerezanim (slika 5).
- Osmica z dvojno zanko z zaključkom pod preostalimi zavoji ter enim krakom prerezanim (slika 6).
- Osmica z dvojno zanko s skoraj povsem prerezanim zavojem, ki spaja oba kraka (slika 7). S tem preizkusom smo simulirali možno drgnjenje vozla ob podlago (npr. skalo). Zavoja nismo povsem prerezali, ker se nam glede na profil vozla zdi malo verjetno, da bi se zavoj povsem predrgnil brez drugih posledic za vozle.

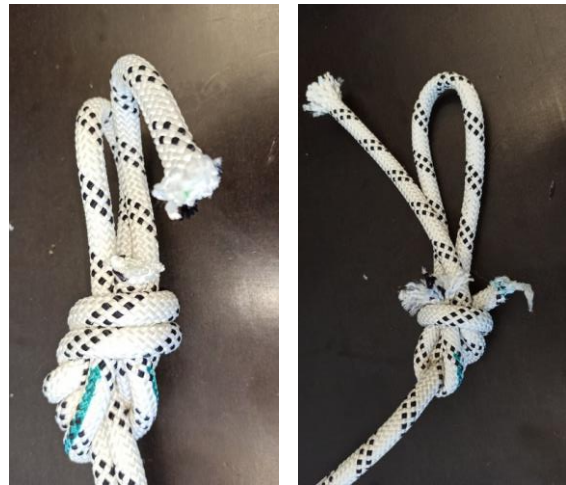
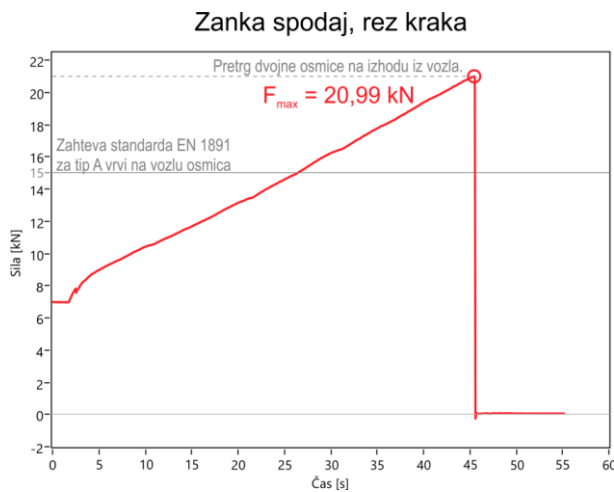
Preizkus smo opravili na redno kalibriranem trgalnem stroju ob hitrosti vleka okrog 150 mm/min. Uporabili smo nerabljeno, vendar staro Edelrid Superstatic 10 mm vrv.

REZULTATI

Slika 5: Osmica z dvojno zanko zaključena zgoraj, s prerezanim krakom. Graf sile v odvisnosti od časa ter stanje pred in po preizkusu.

Slika 6: Osmica z dvojno zanko zaključena spodaj, s prerezanim krakom. Graf sile v odvisnosti od časa ter stanje pred in po preizkusu.

Slika 7: Osmica z dvojno zanko zaključena zgoraj, delni rez povezovalne zanke. Graf sile v odvisnosti od časa ter stanje pred in po preizkusu.

Ugotovimo lahko, da se v primeru prereza enega izmed obeh krakov osmice z dvojno zanko kot tudi delnega prereza (ali predrgnjenja) povezovalne zanke med obema krakoma vozal ne bo razvezal. To pomeni, da se v primeru takega dogodka plezalca ne bo pripetila nezgoda s padcem.

Ta ugotovitev seveda ne pomeni, da je vozal ob prerezu kraka še vedno varen, saj je opremljevalec dvojno sidrišče namestil z razlogom. Razen tega je ob prerezu enega kraka poškodba drugega kraka precej verjetna. Ob takem dogodku je treba nemudoma odkriti vzrok prereza vrvi, ga odpraviti in ponovno vzpostaviti varno stanje.